

Farvel til Super

– nu står en kvinde yderste højre til storse

-Mario

fra det ejr i Italien

Italiens premierminister Mario Draghi var del af en magtfuld trio, der rejste med tog til Kyiv 16. juni 2022. Her sidder han i togvognen med den tyske kansler Scholz og den franske præsident Macron. Arkivfoto: Pool/Reuters/Ritzau Scanpix

Italien er EU's tredjestørste økonomi og også en af de allermest gældsatte. Nu kan landet få den første kvinde og den første neofascist på posten som regeringschef. Efter halvandet år med Mario Draghis midtsøgende reformkurs, ser vælgerne ud til at foretage et skarpt højresving på næste søndag. Her er fem spørgsmål og svar om det italienske valg

Af Louise With

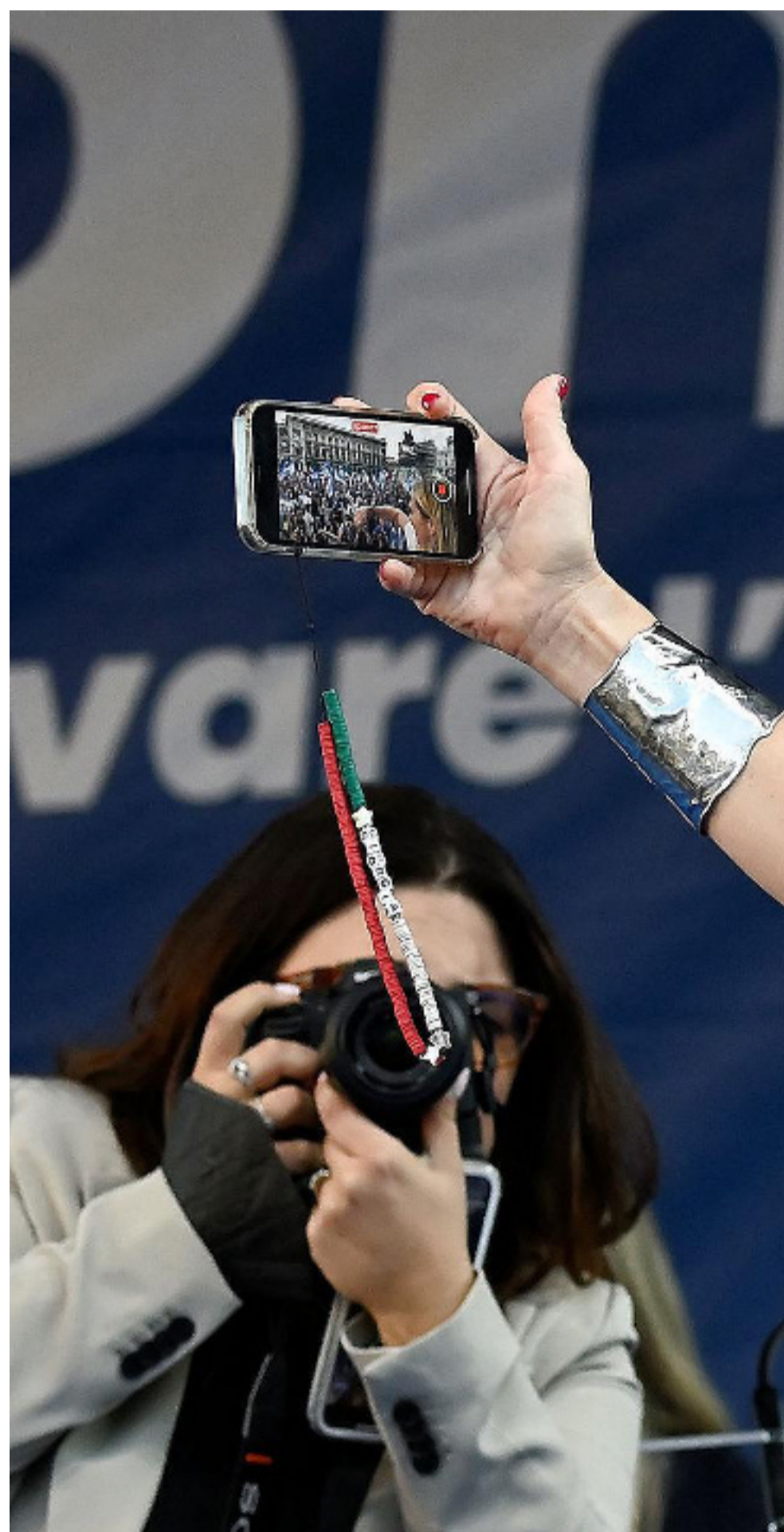
1 : Hvorfor er det vigtigt?

To billeder illustrerer det politiske skifte, der er på vej i Italien på næste søndag.

På det ene billede fra juni sidder den snart forhenværende premierminister Mario Draghi i en togvogn på vej til Kyiv med Tysklands kansler Scholz og Frankrigs præsident Macron.

Draghi blev hentet ind som redningsmand og bedt om at lede en national samlingsregering tilbage i februar 2021 – på et tidspunkt hvor Italien var i dyb krise. Pandemien havde ramt landet hårdt, og både politisk og økonomisk var der massiv usikkerhed.

*Giorgia Meloni og hendes højrefløjsparti Italiens Brødre fik 4 pct. af stemmerne ved valget i 2018. Nu står hun til at blive ny premierminister med støtte fra 25 pct. af de italienske vælgere.
Foto: Flavio Lo Scalzo/Reuters/Ritzau Scanpix*

Han blev kendt som Super-Mario, da han i årene 2011-19 stod i spidsen for centralbanken ECB. Han nyder bred respekt i Bruxelles og rundt om i de europæiske hovedstæder. Og som regeringschef fik Draghi bragt Italien tilbage i magtens centrum. Af EU-mediet Politico blev han udpeget som Europas mest magtfulde person, mens Italien i magasinet The Economist fik titlen “årets land” – ikke mindst pga. Draghis lederskab.

Togrejsen til Kyiv med Scholz og Macron satte endnu en streg under den nye position: Italien var tilbage i inderkredsen. Men populær ude betyder ikke nødvendigvis populær hjemme. Få uger senere valgte tre partier at trække deres støtte. Draghis regering faldt.

På det andet billede ser man Giorgia Meloni, leder af det højrenationalistiske parti Italiens Brødre, som ifølge alle meningsmålinger står til at sejre stort ved parlamentsvalget på næste søndag. Billedet er fra et vælgermøde i Milano 11. september, to uger før valgdagen, og Meloni tager et selfie, mens hun løfter armen i en vindergestus.

Der er også noget at fejre. Melonis parti står til et kanonvalg med en fremgang fra 4 pct. af stemmerne i 2018 til 25 pct. denne gang. Hvis det går, som målingerne spår, bliver hun ny premierminister med støtte fra en anden højrenationalist, Matteo Salvini, og fra den flamboyante tidligere korrupsionsdømte veteran Silvio Berlusconi, der snart fylder 86.

Hun er ikke noget ubeskrevet blad. Fra 2008-11 var Giorgia Meloni minister for unge i Berlusconis regering. Og i Europa-Parlamentet har hun de seneste år ledet den konservative gruppe ECR, der bl.a. tæller politikere fra Polens nationalkonservative regeringsparti PiS og fra det svenske højrefløjsparti Sverigedemokraterne.

Det er udsigten til dette skifte, der har pustet til usikkerheden rundt om i EU: Er Italien igen ved at foretage et ryk – fra Draghis moderate reformkurs og magtens centrum tilbage til skeptiker- og protestfløjen?

2: Hvem er den nye kvinde i front?

Efter at svenskerne netop har stemt for en ny borgerlig regering og gjort Sverigedemokraterna til

“Hun bliver set som dygtig og talentfuld. Men hun vil blive testet nu, og hun har ikke lang erfaring”

Ettore Greco, vicedirektør, tænketanken Instituto Affari Internazionali, IAI

Giorgia Meloni ses her i januar 2020 med sine koalitions partnere Silvio Berlusconi (t.v.) og Matteo Salvini. Arkivfoto: Flavio Lo Scalzo/Reuters/Ritzau Scanpix

det største parti til højre for midten, står også Italien til at svinge skarpt til højre.

Giorgia Meloni står til at overtage et land midt i en buldrende energi- og inflationskrise. Det kan blive en vinter med regulær energimangel i Europa, og frygten vokser for en fuld europæisk recession.

Hvis hun vinder, bliver hun den første kvindelige premierminister i Italien i moderne tid – og også den første fra et parti med direkte neofascistiske rødder. I et videoklip, der er dukket op for

“Alle EU-lande er jo nødt til at håndtere energikrisen, men den italienske regering er ikke i en position, hvor den kan indføre drastiske tiltag her og nu”

Ettore Greco, vicedirektør, tænketanken Istituto Affari Internazionali, IAI

nylig, har hun som ungdomspolitiker tilbage i 1996 sagt, at diktatoren Mussolini var “en god politiker”. Men i valgkampen har hun lagt klar afstand til udtalelsen og sagt, at fascismen for længst er “sendt tilbage til historien”.

Partiet bruger dog stadig sloganer som “Gud, fædreland og familie”, der giver mindelser om fascisttiden, og har også beholdt et flammesymbol i sit logo, der stammer fra det gamle italienske neofascistparti.

Ettore Greco, vicedirektør i den anerkendte tænketank Istituto Affari Internazionali, IAI, og mangeårig journalist og kommentator, siger i et interview med Børsen, at Giorgia Meloni bliver set som en “dygtig politiker”. Men han peger også på, at hun er “uden erfaring” på politisk topniveau.

Forklaringerne på hendes succes er flere: At hun valgte at holde sit parti ude af Draghis samlingsregering og derfor frit kunne kritisere på sidelinjen. At andre partier straffes for at have bidraget til at vælte den folkeligt populære Draghi. Og at venstrefløjens partier er splittede.

“Hun bliver set som dygtig og talentfuld. Men hun vil blive testet nu, og hun har ikke lang erfaring. At have regeringsansvar er jo en anden opgave, og vi ved ikke endnu, hvordan hun vil håndtere den,” siger Greco.

“Der er tegn på, at hun vil forsøge at sætte nogle erfarne kræfter på sit ministerhold som f.eks. den tidligere finans- og økonomiminister Tremonti. At hun vil gå forsigtigt frem og forsøge at skabe gode relationer til Europa. Men hvis spændingerne vokser, vil det blive svært,” siger han og fortsætter: “Hvis hun ikke kan holde sine løfter, kan det jo være fristende at ty til anti-EU-retorik. Det er ofte set og ikke kun i Italien, at man gør EU til syndebuk.”

Selv har Meloni beskrevet sig som en konservativ politiker i stil med de britiske konservative og de amerikanske republikanere. Men ifølge eksperter som den britiske historiker og forfatter

BLÅ BOG | Giorgia Meloni

- Født 15. januar 1977 og opvokset i et arbejderkvarter i det sydlige Rom ved navn Garbatella.
- Som 15-årig meldte hun sig i ungdomsafdelingen af partiet MSI, Movimento Sociale Italiano, der på dansk kan oversættes til den italienske sociale bevægelse. Et neofascistisk parti grundlagt i 1946 af veteraner fra diktatoren Mussolinis faldne socialrepublik.
- I 2006 blev hun valgt til parlamentet første gang, og i 2008 blev hun udnævnt som ungdomsminister i Berlusconi's regering.
- I 2012 var hun med til at grundlægge partiet Fratelli d'Italia, på dansk Italiens Brødre, og hun har været partiets leder og frontfigur siden 2014.
- Selvom hun har afvist, at Italiens Brødre i dag er fascistisk, bruger partiet stadig fascisternes flammesymbol som logo og stillede i 2019 med et oldebarn af Mussolini som kandidat til Europa-Parlamentet.
- Da Mario Draghi i 2021 blev hentet ind som italiensk regeringschef og fik til opgave at danne en samlingsregering, valgte Giorgia Meloni og hendes parti at stå udenfor koalitionen.

John Foot skal hun snarere sammenlignes med navne som Ungarns Viktor Orban, Polens konservative ledere og den franske højrefløjskandidat Marine Le Pen.

3: Hvilke opgaver venter forude?

Meloni og Italiens Brødre lover et opgør med alt fra migration over woke-kultur, abort og LGBT-rettigheder til kriminalitet. Men som i alle lande netop nu er det økonomien, der bliver den dominerende opgave.

“Det kan udvikle sig til alvorlige spændinger – især hvis den økonomiske situation også forværres, som mange jo forventer”

Ettore Greco, vicedirektør, tænketanken Instituto Affari Internazionali, IAI

Hun står til at overtage magten på et tidspunkt, der vil kræve sin kvinde og sit lederskab: Netop som energikrisen raser, og netop som Italien har taget hul på Draghis omfattende reformprogram, der over de næste år skal give adgang til over 190 mia. euro i lån og støtte fra EU's store genopretningsfond.

Den italienske statsgæld nåede i 2020-21 over 150 pct. af bnp – et niveau, der i EU kun overgås af Grækenland.

“At få lavet og implementeret en genopretningsplan var en af de vigtigste hvis ikke den allervigtigste opgave for Draghis regering,” siger Ettore Greco og uddyber: “Han bliver set som en effektiv leder, og han er fortsat meget populær. Men så var der jo nogle partier, som besluttede at trække deres støtte.”

Nu er der mere krise forude. Valget falder på et uheldigt tidspunkt – og det har allerede konsekvenser, fastslår kommentatoren.

“Alle EU-lande er jo nødt til at håndtere energikrisen, men den italienske regering er ikke i en position, hvor den kan indføre drastiske tiltag her og nu,” siger han og peger på, at Tyskland f.eks. har lanceret en stor hjælpepakke, mens hjælpen til de italienske forbrugere og virksomheder stadig lader vente på sig.

“Regeringen er kun fungerende med begrænsede muligheder. Og desuden har vi det problem, at Italien allerede har en kæmpe gæld. Draghis re-

gering har anlagt en striks linje og sagt, at alle tiltag skal finansieres, så man undgår at øge gælden yderligere. Men det har forsinket hjælpen, og det giver usikkerhed.”

Både forbrugere og virksomheder er lige så hårdt ramt af de høje energipriser som alle andre steder, fastslår han: “Vi ved, at mange virksomheder kan risikere at skulle lukke eller skruer ned for aktiviteter. Der er en voksende fornemmelse af, at det kan få enorme konsekvenser både for familier og erhvervsliv.”

4: Hvad vil hun gøre?

Hvad vil hun så, Giorgia Meloni? Det er svært at vide præcist, for i valgkampen er hun kommet med et miks af moderate og mere yderligtgående udtalelser, siger Greco.

“Der lyder moderate toner, både når det handler om statsgælden og forholdet til EU. Men hendes parti har tidligere været imod stort set alt, hvad Draghis regering gjorde. Det giver nogle spørgsmål om hendes oprigtighed og troværdighed,” siger han og uddyber: “Hendes vælgere er ikke dem, der går allermost op i finanspolitisk di-

Vælgermøde i Milano 11. september. Giorgia Melonis parti Fratelli d'Italia står til at blive Italiens største med 25 pct. af stemmerne. Foto: Piero Cruciatti/AFP/Ritzau Scanpix og Flavio Lo Scalzo/Reuters/Ritzau Scanpix

sciplin. Så der er et stort spørgsmål ved den økonomiske politik – og det er tæt forbundet med relationerne til Europa.”

Som leder for de nationalkonservative kræfter i Europa-Parlamentet har Meloni stået for EU-skeptiske synspunkter og modstand mod dybere integration. Selvom hun nu ser ud til at anlægge en mere moderat linje, er der grænser for, hvor langt hun kan rykke, siger Ettore Greco.

“Det kan blive svært at placere sig alt for langt fra den tidligere position.”

Så sent som i denne uge blev Meloni citeret for, at hvis hun vinder valget, så vil “festen være forbi” i Europa. Hun har ved flere lejligheder lovet et opgør med EU-bureaukrati og har lovet at arbejde for at sende opgaver fra EU retur til nationalstaterne.

“Mindre Europa, men bedre Europa,” lyder et andet af hendes sloganer. Hendes højrekoalition

Efter et vælgermøde 11. september, 14 dage før valgdagen, svarer Giorgia Meloni på pressens spørgsmål. Foto: Piero Cruciatti/AFP/Ritzau Scanpix

Regeringer i Italien er notorisk ustabile – i gennemsnit har de siden 1980'erne holdt i 18 måneder, og denne bliver næppe nogen undtagelse, siger Greco:

“De er uenige om Rusland og krigen i Ukraine. Det er en stor konflikt. Meloni har støttet den vestlige alliances linje fra begyndelsen, og hun har støttet sanktioner og våbenleverancer til ukrainerne. Mens Salvini har sået tvivl om linjen og sanktionernes effekt.”

Både Matteo Salvini og Silvio Berlusconi har tidligere haft tætte forbindelser til Rusland.

Hvis inflationskrisen ender i en recession, kan Italiens gigantiske statsgæld igen blive et problem, og de italienske renter kan igen komme under voksende pres, tilføjer Greco.

“Der er kræfter i regeringen, som kan være fristet til at anlægge en konfrontatorisk linje over for Europa. Og dertil kommer, at både Salvini og Berlusconi lover store skattelettelser. Der er rigtig mange dyre løfter i valgkampen,” siger han.

En ekstra faktor er, at Melonis mange nye vælgere især kommer fra Salvinis og partiet Legas rækker. Også af den grund kan det blive vanskeligt at regere effektivt, forventer Greco.

“Det kan udvikle sig til alvorlige spændinger – især hvis den økonomiske situation også forværres, som mange jo forventer.”

Alligevel tror han ikke på, at Draghi igen kan blive hentet ind som redningsmand, siger han og henviser til, at højrefløjen i de seneste målinger står til en storsejr og et sikkert flertal.

“Det vil selvfølgelig være positivt for dem, hvis de vinder stort. I Italien har selv fragmenterede regeringer førhen formået at overleve. Men deres chancer vil først og fremmest afhænge af, hvordan det går med økonomien.”

Selvom den 75-årige Draghi er populær hos vælgere, bliver der altså næppe kaldt på ham igen. Nu vil Meloni og hendes koalition selv til bordet, vurderer Ettore Greco:

“Det skulle kun være, hvis der ikke viste sig et flertal efter valget – men det ser jeg som stærkt usandsynligt. Denne gang tror jeg ikke på, at partierne vil afgive retten til selv at regere.” ■

har også varslet “ændringer” af Draghis store genopretningsplan, uden at sige nærmere, hvad de skal bestå i.

5: Kan koalitionen holde?

Der er altså spørgsmål om den økonomiske politik og spørgsmål om EU-politikken. Et tredje vigtigt spørgsmål er, om Melonis koalition med partnerne Salvini og Berlusconi vil være funktionsdygtig?